

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.04.2022
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 26.10.2018, 33

Välisteestuse seadus

Vastu võetud 10.05.2006
[RT I 2006, 26, 193](#)
 jõustumine 01.01.2007

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.06.2006	RT I 2006, 32, 248	01.01.2007
18.10.2006	RT I 2006, 49, 370	01.01.2007
25.01.2007	RT I 2007, 16, 77	01.01.2008
14.06.2007	RT I 2007, 44, 316	14.07.2007
20.05.2009	RT I 2009, 29, 175	01.07.2009
18.06.2009	RT I 2009, 35, 232	01.07.2009
18.06.2009	RT I 2009, 36, 234	01.07.2009
30.09.2009	RT I 2009, 49, 331	01.01.2010
15.12.2009	RT I 2009, 65, 439	01.01.2010
13.06.2012	RT I, 06.07.2012, 1	01.04.2013
19.03.2013	RT I, 26.03.2013, 3	01.04.2013
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.
19.11.2014	RT I, 13.12.2014, 1	01.01.2016, jõustumisaeg muudetud 01.07.2016 [RT I, 17.12.2015, 1]
18.02.2015	RT I, 23.03.2015, 5	01.07.2015
25.11.2015	RT I, 17.12.2015, 1	20.12.2015, osaliselt 01.01.2016 ja 01.07.2016
07.06.2016	RT I, 28.06.2016, 1	01.07.2016
26.10.2016	RT I, 08.11.2016, 2	18.11.2016, osaliselt 01.01.2017
17.05.2017	RT I, 24.05.2017, 6	01.02.2018
17.10.2018	RT I, 26.10.2018, 1	01.04.2022

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesoleva seadusega reguleeritakse:

- 1) välisteestust;
- 2) haldusteestustaja töötamist Eesti Vabariigi välisesinduses (edaspidi *välisesindus*) pikaajalises lähetuses;
- 3) diplomaadi ja haldusteestustaja sotsiaalseid tagatiseid ning nende õigusi ja kohustusi.

(1¹) Käesolevat seadust kohaldatakse välisesinduses mittediplomaatilisel teenistuskohal nii töölepingu alusel kui ka ametnikuna töötavale haldusteestustajale.
[\[RT I, 26.03.2013, 3- jõust. 01.04.2013\]](#)

(2) Käesolevat seadust ei kohaldata välisesinduse asukohariigis Välisministeeriumi teenistusse võetud isikule, kes töötab välisesinduses töölepingu alusel.

(3) Välissteenistuse seadusega reguleerimata küsimustes kohaldatakse avaliku teenistuse seadust. Diplomaadile ja haldusteenistujale ei kohaldata avaliku teenistuse seaduse § 10 lõiget 2.
[RT I, 06.07.2012, 1- jõust. 01.04.2013]

(4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Mõisted

(1) Käesolevas seaduses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) *välissteenistus* on diplomaadi riigiteenistus diplomaatilisel ametikohal;
- 2) *diplomaatiline ametikoht* on Välisministeeriumi koosseisuline või koosseisuväline ametikoht, mille põhiülesannete hulka kuuluvad välissuhtlemine, Eesti esindamine ja Välisministeeriumi ülesannete täitmist tagava tugiüksuse juhtimine;
[RT I, 26.03.2013, 3- jõust. 01.04.2013]
- 3) *diplomaat* on karjääridiplomaat või erialadiplomaat;
- 4) *karjääridiplomaat* on Välisministeeriumi koosseisu kuuluv välissteenistuses olev teenistuja, kellele on antud diplomaatiline au- või teenistusaste ning kes on volitatud esindama Eestit välissuhtlemises;
- 5) *erialadiplomaat* on teise ministeeriumi või selle valitsemisala asutuse teenistuja, kes on välisesinduses töötamise ajaks võetud välissteenistusse Välisministeeriumi diplomaatilisele ametikohale koosseisuväliseks teenistujaks ning kes välissuhtlemises esindab Eestit kindlaks määratud volituste piires ja ajal;
- 6) *karjääridiplomaadi kandidaat* on diplomaatilisel ametikohal töötav teenistuja, kellel ei ole veel diplomaatist au- ega teenistusastet. Karjääridiplomaadi kandidaadiks ei loeta erialadiplomaati;
- 7) *haldusteenistujakäesoleva seaduse tähenduses* on välisesinduses mittediplomaatilisel teenistuskohal töötav teenistuja;
[RT I, 26.03.2013, 3- jõust. 01.04.2013]
- 8) *koosseisuline haldusteenistujakäesoleva seaduse tähenduses* on Välisministeeriumi koosseisu kuuluv haldusteenistuja;
- 9) *koosseisuväline haldusteenistujakäesoleva seaduse tähenduses* on teise ministeeriumi või selle valitsemisala asutuse teenistuja, kes on välisesinduses töötamise ajaks võetud Välisministeeriumi mittediplomaatilisele teenistuskohale koosseisuväliseks teenistujaks;
[RT I, 26.03.2013, 3- jõust. 01.04.2013]
- 10) *lähetajaministeeriumikäesoleva seaduse tähenduses* on ministeerium, kes on Välisministeeriumile esitanud taotluse lähetada ministeeriumi või selle valitsemisala asutuse teenistuja välisesindusse. Lähetajaministeeriumi kohta sätestatud nõudeid ei kohaldata Välisministeeriumile;
- 11) *teenistujakäesoleva seaduse tähenduses* on diplomaat või haldusteenistuja;
- 12) *kaasasolev abikaasakäesoleva seaduse tähenduses* on välisesinduses pikaajalises lähetuses töötava teenistujaga alaliselt vähemalt 183 päeva lähetusaasta jooksul kaasas olev abikaasa, kellel on teenistujaga ühine majapidamine;
- 13) *kaasasolev mittetöötav abikaasakäesoleva seaduse tähenduses* on kaasasolev abikaasa, kes ei tee välislähetuses kaasas olles tööd ega osuta teenust, mille eest saab tulumaksuga maksustatavat korrapärast tulu;
- 14) *kaasasolev lapskäesoleva seaduse tähenduses* on välisesinduses pikaajalises lähetuses töötava teenistujaga alaliselt vähemalt 183 päeva lähetusaasta jooksul kaasas olev alaealine laps või põhi- või keskharidust omandav või abi vajav töövõimetu täisealine laps;
- 15) *kaasasolev perekonnaliigekäesoleva seaduse tähenduses* on kaasasolev abikaasa või kaasasolev laps;
- 16) *välisesinduses töötaminekäesoleva seaduse tähenduses* on üle kuue kuu kestev lähetus välisesinduses. Välisesinduses töötamiseks loetakse ka alla kuue kuu kestvat lähetust välisesinduses, kui lähetuse plaanitud kestus oli üle kuue kuu, mida lühendati välislähetuse ajal.

(2) Käesolevas seaduses lähetajaministeeriumi ja lähetajaministeeriumi kantsleri kohta sätestatud kohaldatakse vastavalt ka Riigikantseleile ja riigisekretärile ning Riigikogu Kantseleile ja Riigikogu Kantselei direktorile, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 08.11.2016, 2- jõust. 18.11.2016]

§ 3. Välisriigis viibivale diplomaadile ja välisesinduses töötavale haldusteenistujale kohaldatavad õigusaktid

Välisriigis viibiv diplomaat ja välisesinduses töötav haldusteenistuja juhivad oma tegevuses käesolevast seadusest, diplomaatiliste suhete Viini konventsioonist ja konsulaarsuhete Viini konventsioonist ning muudest õigusaktidest.

§ 4. Puutumatus ja eesõigused

Välisriigis viibival diplomaadil ja välisesinduses töötaval haldusteenistujal on rahvusvahelise õiguse normidest, üldtunnustatud põhimõtetest, tavast ja praktikast tulenevad puutumatus ja eesõigused.

2. peatükk

DIPLOMAAT

1. jagu Diplomaatilised ametikohad ja palgaastmed

§ 5. Välisministeeriumi Eestis asuvate diplomaatiliste ametikohtade nimetused ja nende vastavad palgaastmed

(1) Välisministeeriumi Eestis asuvate diplomaatiliste ametikohtade nimetused ja nende vastavad palgaastmed on:

1)	kantsler	
	[RT I, 26.03.2013, 3- jõust. 01.04.2013]	
2)	asekantsler	palgaaste 16
3)	osakonna peadirektor;
erakorraline ja täievoliline
suursaadik;
erakorraline ja täievoliline
suursaadik, alaline esindaja;
erakorraline ja täievoliline
suursaadik,
erivolitustega diplomaatiline
esindaja	palgaaste 14–15
	[RT I, 08.11.2016, 2- jõust. 18.11.2016]	
4)	büroo direktor;
erivolitustega diplomaatiline
esindaja	palgaaste 12–13
5)	nõunik	palgaaste 10–11
6)	lauaülem;
abi	palgaaste 6–9

(2) Peale käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud nimetuste on Välisministeeriumi Eestis asuvate diplomaatiliste ametikohtade nimetustena lubatud kasutada järgmisi ametikohtade nimetusi, millele vastavad järgmised palgaastmed:

1)	pressiesindaja	palgaaste 12–13
2)	jurist;
finantsist;
siseaudiitor	palgaaste 6–9

(3) Karjääridiplomaadi kandidaadi palgaaste on 5.

§ 6. Välisesinduse diplomaatiliste ametikohtade nimetused ja nende vastavad palgaastmed

(1) Välisesinduse diplomaatiliste ametikohtade nimetused ja nende vastavad palgaastmed on:

1)	erakorraline ja täievoliline
suursaadik;
erakorraline ja täievoliline
suursaadik, alaline esindaja;
erakorraline ja täievoliline
suursaadik,
erivolitustega diplomaatiline
esindaja	palgaaste 14–15
	[RT I, 08.11.2016, 2- jõust. 18.11.2016]	
2)	saadik;
asjur;
asejuht;
talituse direktor;
peakonsul;
konsul (välisesinduse juhina);
asekonsul (välisesinduse juhina);	

	minister-nõunik;	
	kaitseatašee	palgaaste 12–13
3)	divisjoni direktor;	
	nõunik	palgaaste 10–11
4)	lauaülem;	
	konsul;	
	abi	palgaaste 6–9

(2) Peale käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud nimetuste on välisesinduse diplomaatiliste ametikohtade nimetustena lubatud kasutada järgmisi ametikohtade nimetusi, millele vastavad järgmised palgaastmed:

1)	pressiesindaja	palgaaste 10–11
2)	jurist	palgaaste 10–11

(3) Karjääridiplomaadi kandidaadi palgaaste on 5.

§ 7. Diplomaatiliste ametikohtade nimetuste täiendamine ja nendele vastavad palgaastmed

(1) Ametikoha nimetust võib kasutada koos rahvusvahelisest tavast tuleneva, tööülesandeid või tegevusala täpsustava täiendiga.

(2) Ametikoha nimetusi «nõunik», «konsul», «abi», «jurist» ja «siseaudiitor» võib peale käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud täiendi kasutada koos täiendiga «vanem-» sellisel ametikohal, kus eeldatakse suuremat oskusteavet ja vastutust.

(3) Diplomaatilise ametikoha nimetust «nõunik» võib peale käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud täiendi kasutada koos täiendiga «ministeeriumi», «osakonna», «suursaatkonna», «alalise esinduse» või «büroo».

(4) Sellise ametikoha palgaaste, mille nimetuse täiendiks on «vanem-», on ühe astme võrra kõrgem §-des 5 ja 6 sätestatud ametikohale vastavast kõrgeimast palgaastmest.

(5) [Kehtetu -RT I, 08.11.2016, 2- jõust. 18.11.2016]

§ 8. Välisesinduse juht

(1) Välisesinduse juht on välisesinduses töötav karjääridiplomaat, kes esindab Eestit välisesinduse asukohariigis või rahvusvahelise organisatsiooni juures ning kes juhib välisesindust ja vastutab selle ülesannete täitmise eest.

(2) Välisesinduse juht allub Välisministeeriumi kantslerile.

(3) Välisesinduse juhiks võib olla:

- 1) erakorraline ja täievoliline suursaadik;
- 2) erakorraline ja täievoliline suursaadik, alaline esindaja;
- 3) saadik;
- 4) asjur;
- 5) peakonsul;
- 6) konsul;
- 7) asekonsul.

(4) Kuni erakorralise ja täievolilise suursaadiku, saadiku või asjuri nimetamiseni või erakorralise ja täievolilise suursaadiku, saadiku või asjuri välisesinduse asukohariigist äraolekul juhib välisesindust välisesinduse juhi kohustusi täitev karjääridiplomaat, kes kasutab ajutise asjuri nimetust.

§ 9. Erakorraline ja täievoliline suursaadik

(1) Erakorraline ja täievoliline suursaadik on kõrgeim Eesti esindaja, kes on akrediteeritud välisriiki või rahvusvahelise organisatsiooni juurde.

(2) Erakorraline ja täievoliline suursaadik, alaline esindaja on kõrgeim Eesti esindaja, kes on akrediteeritud rahvusvahelise organisatsiooni juurde.

(2¹) Erakorraline ja täievoliline suursaadik, erivolitustega diplomaatiline esindaja on kõrgeim Eesti esindaja talle määratud valdkonnas.

[RT I, 08.11.2016, 2- jõust. 18.11.2016]

(3) Kui rahvusvahelise organisatsiooni juurde on akrediteeritud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud diplomaat ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2¹ nimetatud diplomaat, on erakorraline ja täievoliline suursaadik, alaline esindaja (edaspidi *erakorraline ja täievoliline suursaadik*) kõrgeim akrediteeritud Eesti esindaja selle organisatsiooni juures.

[RT I, 08.11.2016, 2- jõust. 18.11.2016]

(4) Erakorralise ja täievolilise suursaadiku alalisest asukohast tulenevalt võib ta olla akrediteeringujärgses välisriigis või rahvusvahelise organisatsiooni juures resideeriv või mitteresideeriv erakorraline ja täievoliline suursaadik.

(5) Resideeriv erakorraline ja täievoliline suursaadik asub akrediteeringujärgses välisesinduse asukohariigis või akrediteeringujärgse rahvusvahelise organisatsiooni juures.

(6) Mitteresideeriv erakorraline ja täievoliline suursaadik on akrediteeritud välisriiki või rahvusvahelise organisatsiooni juurde, kuid asub Eestis või välisriigis, kuhu ta samuti on akrediteeritud. Mitteresideeriva erakorralise ja täievolilise suursaadiku ülesanded sätestatakse ametijuhendis.

(7) Mitteresideeriv erakorraline ja täievoliline suursaadik, erivolitustega diplomaatiline esindaja asub Eestis. [RT I, 08.11.2016, 2- jõust. 18.11.2016]

§ 10. Saadik

Saadik on välisesinduse juht, kes on nimetatud välisriiki või rahvusvahelise organisatsiooni juurde, kus ei ole ette nähtud erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohta või kui asjaomased riigid on nii kokku leppinud.

§ 11. Asjur

Asjur on välisesinduse juht, kes on nimetatud välisriiki või rahvusvahelise organisatsiooni juurde, kus ei ole ette nähtud erakorralise ja täievolilise suursaadiku ega saadiku ametikohta või kui asjaomased riigid on nii kokku leppinud.

§ 12. Konsul

Peakonsul, konsul ja asekonul on konsulaarasutuse juhid konsulaarseaduse kohaselt.

2. jagu

Diplomaatilised teenistusastmed ja diplomaatiline auaste

1. jaotis

Diplomaatilised teenistusastmed

§ 13. Diplomaatiline teenistusaste

(1) Diplomaatiline teenistusaste on karjääridiplomaadile või karjääridiplomaadi kandidaadile Eesti riigi nimel antav nimetus, mis sõltub tema välisteenistuse staažist, töötulemustest ja välissuhtlemise kogemusest.

(2) Erialadiplomaat võib teenistusastet kasutada Välisministeeriumi kantsleri eelneval kirjalikul nõusolekul juhul, kui see on vajalik tööülesannete täitmisel. Teenistusastme kasutamine ei anna erialadiplomaadile käesolevas seaduses sätestatud teenistusastmega kaasnevaid õiguseid.

§ 14. Diplomaatilise teenistusastme liigid

Diplomaatilised teenistusastmed on:

- 1) atašee;
- 2) kolmas sekretär (III sekretär);
- 3) teine sekretär (II sekretär);
- 4) esimene sekretär (I sekretär);
- 5) nõunik;
- 6) vanemnõunik.

§ 15. Diplomaatilise teenistusastme andmise tingimused

(1) Atašee diplomaatilise teenistusastme võib anda karjääridiplomaadi kandidaadile, kes on olnud Välisministeeriumi teenistuses vähemalt ühe aasta ning vastab käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud tingimustele. [RT I 2009, 29, 175- jõust. 01.07.2009]

(2) Järgmise diplomaatilise teenistusastme võib anda karjääridiplomaadile, kes vastab käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud tingimustele ning on olnud välisteenistuses:

- 1) atašeenä vähemalt kaks aastat;